

Miljøgodkendelse

Morsø Kommune

Miljøgodkendelse

af ejendommen

Frøslevgård

Elsøvej 262, 7900 Nykøbing Mors

Miljøgodkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (lov nr. 1486 af 4. december 2009)

Den 10. februar 2012

Indledning

Morsø Kommune miljøgodkendte den 7. februar 2008 Frøslevgård efter lov om miljøgodkendelse til et dyrehold på 12.000 smågrise 15-30 kg og 11.585 slagtesvin 30-102 kg. Miljøgodkendelsen blev påklaget af Det Økologiske Råd. Miljøklagenævnet hjemviste den 21. december 2010 godkendelsen til fornyet behandling med henvisning til, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ikke var overholdt. Miljøgodkendelsen blev derfor ophævet med virkning fra den 21. december 2011. Begrundelsen for tidsfristen var, at miljøgodkendelsen er taget i brug.

Morsø Kommune modtog på denne baggrund den 5. maj 2011 ny ansøgning om miljøgodkendelse af smågrise- og slagtesvineproduktionen på Frøslevgård.

Ansøgningen har været offentligt annonceret i Morsø Folkeblad og på Morsø Kommunes hjemmeside den 19. august 2011, med høringsfrist den 2. september 2011. Der er ikke indkommet bemærkninger til sagen i denne periode.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været sendt i nabo- og partshøring den 23. december 2011 med høringsfrist den 3. februar 2012.

Der er i denne periode kommet bemærkninger fra ansøgers konsulent, til udformningen af enkelte vilkår vedrørende fosforoverskud, gyllehåndtering og arealdrift.

Der er derfor i den endelige afgørelse lavet tilpasninger, således at der er foretaget følgende ændringer:

Vilkår 3.1.5 og 3.1.6 er tilføjet.

Vilkår 4.2.2 er omformuleret, således at vilkår om påfyldningsplads er erstattet af, at tømning af gylle skal foregå med sugestuds.

Vilkår 5.1.1 og 5.1.2 er omformuleret, så der ikke stilles vilkår til specifik udvaskningsindex, men vilkår til det samlede antal efterafgrøder, samt fosforfjernelse fra arealerne.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at da der er tale om mindre tilpasninger der ikke vedrører projektets udformning, vil de ovennævnte ændringer ikke indebære at der skal sendes et nyt udkast i fornyet høring.

Resumé

Til grund for Morsø Kommunes behandling af sagen ligger ansøgning om udvidelse af slagtesvineproduktion fra 10.000 til 12.000 smågrise, 15-30 kg, og 7.350 til 11.585 slagtesvin, 30-102 kg, i alt en udvidelse fra 219 til 334 DE.

Udvidelsen foretages i nyt byggeri, der er opført som tilbygning til det eksisterende staldanlæg. Der er opført en ny gylletank ca. 70 m nord for den eksisterende staldbygning.

Ejendommen er beliggende i det åbne land i et primært jordbrugsområde, nordvest for Frøslev by, og der foretages tiltag således at lugtgeneafstanden til omkringliggende boliger kan overholdes.

Alle ejendommens udspretningsarealer grænser direkte op til Lyngbro Bæk, der løber ud i Dragstrup Vig og ligger dermed i delvandoplandet "Vest for Mors" i Limfjorden. Lyngbro Bæk ender ud i Jølby Nor, før udløbet til Dragstrup Vig. Da der stilles krav om fosforbalance på drænede lerjorde i oplandet, og anvendes ekstra efterafgrøder, vurderes det, at N og P-udvaskningen fra det ansøgte projekt til recipienterne ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter i oplandet vil medvirke til at forhindre målopfyldelse eller bevaringsstatus

Ejendommen ligger uden for bufferzoner omkring § 7 beskyttede naturområder, ligesom udspretningsarealerne ligger udenfor § 7 beskyttet natur og internationale naturbeskyttelsesområder. Udvidelsen medfører en meget begrænset belastning med luftbåren kvælstof på sårbare naturområder. Det ansøgte projekt vurderes derfor til ikke at medføre væsentlige påvirkninger på omgivelserne.

<i>Indledning</i>	2
<i>Resumé</i>	2
<i>1 Godkendelsen</i>	6
<i>2 Generelle forhold og vilkår</i>	7
2.1 Ansøger og ejerforhold	7
2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold	7
2.3 Generelle vilkår	7
<i>3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)</i>	8
Staldanlæg	9
<i>4 Husdyrbrugets anlæg</i>	14
4.1 Indretning og drift af stalde	14
4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg	15
4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug	15
4.4 Lugt og støv	16
4.5 Lys og støj	17
4.6 Spildevand	18
4.7 Transporter	18
4.8 Affald	19
4.9 Skadedyrsbekæmpelse	19
4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier	20
4.11 Driftsforstyrrelser og uheld	20
4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol	20
4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør	20
4.14 Alternative muligheder	21
<i>5. Husdyrbrugets arealer</i>	23
5.1 Areal og harmonikrav	23
5.2 Overfladevand	24
5.3 Grundvand	25
<i>6. Naturbeskyttelse og ammoniak</i>	26
<i>7 Varetagelse af hensyn til landskabet</i>	28
<i>8 Samlet vurdering og konklusion</i>	29
<i>9 Retsbeskyttelse og underretning</i>	30
9.1 Klagevejledning	30
9.2 Retsbeskyttelse	30
9.3 Underretning om miljøgodkendelse	30

<i>Bilag 1 Placering i forhold til naboer og natur</i>	32
<i>Bilag 2 Situationsplan</i>	33
<i>Bilag 3 Transportveje</i>	34
<i>Bilag 4 Arealer</i>	35
<i>Bilag 5 Kapacitetserklæring</i>	36
<i>Bilag 6 Beregnet merdeposition i udvalgte naturpunkter</i>	37
<i>Bilag 7 Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde.</i>	38
<i>Bilag 8. Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.</i>	40

1 Godkendelsen

På baggrund af de givne oplysninger i ansøgningen samt besigtigelse af ejendommen og de omkringliggende arealer, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles ansøgere Kurt og Jørgen Agerholm godkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, af den ansøgte husdyrproduktion på matrikel nr. 1 a Frøslev By, Frøslev.

Husdyrbruget er omfattet af *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1486 af 4. december 2009 § 12 vedrørende anlæg til landbrugsproduktion for mere end 210 DE (slagtesvin over 30 kg) eller 2000 stipladser, samt *bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 294 af 31. marts 2009.

Godkendelsen træder i kraft den 10. februar 2012.

Såfremt den endelige afgørelse påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen..

Godkendelsen meddeles på vilkår som beskrevet i det følgende. Husdyrbrugets anlæg og arealer skal fremover drives i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

Morsø Kommune gør opmærksom på, at denne godkendelse er et supplement til gældende regler i love og bekendtgørelser. Gældende regler skal til enhver tid efterleves også selvom disse regler eventuelt måtte blive skærpede i forhold til denne godkendelse.

2 Generelle forhold og vilkår

2.1 Ansøger og ejerforhold

Ansøger:

Navn	Kurt og Jørgen Agerholm
Adresse	Elsøvej 262, 7900 Nykøbing Mors
Kontaktperson	Kurt Agerholm
Telefon	97744161/21649626

Bedriftsoplysninger:

Navn	Frøslevgård I/S
Adresse	Elsøvej 262, 7900 Nykøbing Mors
CVR	17 11 97 02
CHR	24 235
P. nr.:	1001226674

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land i et primært jordbrugsområde nordvest for Frøslev By. Området er i Kommuneplan 2001-2013 udlagt til fortrinsvis landbrug. Oversigtskort over ejendommens beliggenhed i forhold til naboer og naturområder fremgår af bilag 1.

De nærmeste landsbyer er Frøslev mod syd og sydøst, hvortil afstanden er ca. 450 m, samt Erslev mod nordøst, hvortil afstanden er ca. 2.300 m. Afstanden til nærmeste nabo mod sydøst (Elsøvej 260) er ca. 240 meter, og mod vest (Elsøvej 284) ca. 320 meter.

2.3 Generelle vilkår

- 2.3.1 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen.

Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at der særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologier til nedbringelse af forurening.

Hvorvidt virksomheden lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal således være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT, ligesom der skal tages hensyn til teknikernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til industrisektorens økonomiske muligheder.

En beregning af BAT-emissionsniveauet med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier fremgår af tabel 1.

Tabel 1 Vejledende emissionsgrænseværdi for ejendommen Frøslevgård

Stald	Antal dyr	Vejledende emissionsgrænseværdi	Beregnet vejledende emissionsniveau
Eksisterende smågrisestald	10.000	0,094	649,2
Udvidelse i ny smågrisestald	2.000	0,06	82,9
Eksisterende slagtesvinestald	7.350	0,4	2940
Ny slagtesvinestald	4.235	0,29	1228,2
I alt			4.900,3

Den samlede ammoniakemission fra stald og lager, og dermed BAT-niveauet for Elsøvej 262 er i ansøgningen beregnet til 4.757,65 i ansøgt drift, og ligger derved under de vejledende emissionsgrænseværdier.

Ansøger har redegjort for følgende anvendelse af BAT og renere teknologi til nedbringelse af ressourceforbrug og emission af forurenende stoffer:

Management / godt landmandskab

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Energiforbrug registreres løbende på PC.

Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcespild.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for, at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene de varmeste måneder af året (nedsætter ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation). Overbrusning bruges ved opræk til tilsmudsning i en sti (nedsætter ammoniakfordampning).

Der foretages daglige tjek og vedligeholdelse af anlægget.

Ventilations-/strømsvigtssalarmer afprøves minimum månedligt.

Alt foder fremstilles af gode og sunde råvarer. Foderet får en fysisk form og et indhold af næringsstoffer, der dækker dyrenes behov. Lagring foregår, så foderkvaliteten bevares, og der ikke sker tab til omgivelserne.

Ved dyrkning og indkøb af fodermidler sikres det, at foderet er fri for sundhedsskadelige mængder af uønskede stoffer, der kan påvirke dyrenes velfærd negativt eller overføres til slutproduktet.

Stalde, siloer og udenoms arealer renholdes for at sikre hygiejniske forhold.

Døde grise bortskaffes 1 gange ugentligt.

Affald bortskaffes ugentligt vha. industri renovation eller til kommunal modtagestation.

Sygdomme vil blive forebygget af hensyn til dyrenes trivsel samt for at begrænse forbruget af medicin.

Staldene er indrettet, så de fremmer en god hygiejne og giver mindst mulig belastning for dyrene.

Der er sektioneret for at nedbringe risikoen for overførsel af smitte mellem dyrene.

Der indrettes særlige stier til håndtering af syge dyr. Der vil blive fokuseret på det enkelte dyr og udarbejdet manualer, således at der træffes de rigtige beslutninger, når et dyr bliver syg eller ikke trives i flokken.

Medarbejderne orienteres om miljøkravene til bedriften og er ligeledes orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt, eller når vigtige telefonnumre ændres.

Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Staldanlæg

BAT-teknologiblade for slagtesvin og smågrise omfatter følgende:

- Gyllekøling – køling af kanalbund (10-30 % ammoniakreduktion)
- Gylleforsuring. (70 % ammoniakreduktion i svinestalde)
- Kemisk Luftvasker (30-95 % ammoniakreduktion)
- Biologisk luftvasker (30-70 % ammoniakreduktion – vælges ofte hvor der også er et lugtproblem)
- Biofilter (30 – 70 % lugtreduktion)
- Smågrise; to-klimastald med delvist spaltegulv
- Slagtesvin; bl.a. delvis spaltegulv
- Slagtesvin; bl.a. delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Slagtesvin; bl.a. luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft

Drænet gulv, som staldene er etableret med, har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv.

Det forudsættes, at der opretholdes en god stihygiejne i staldene, da tilsmudsede overflader giver en

høj ammoniakfordampning og lugtemission fra stalden. Denne gulvtype er valgt da der både er smågrise og slagtesvin i stalden.

Med de angivne tilpasninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt.

Fravalgt BAT

Der er valgt ikke at etablere forsuringsanlæg, og luftrensere, da Miljøstyrelsens vejledende BAT emissionsgrænseværdier og det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt.

Gødningsopbevaring

Der anvendes beton-gyllebeholdere til opbevaring af rågylle. Gyllebeholderne er stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse. Der er ingen ventiler i beholderne.

Eftersom der på ejendommen er tale om:

- Stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholdernes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Overdækning af gyllebeholder og flydelag på eksisterende beholder
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Det vurderes, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring, jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv svineproduktion (BREF).

Udbringning af husdyrgødning

Sker efter de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Fodring

Foderet optimeres efter grisenes næringsstofbehov for at undgå overforsyning, der vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Foder, tilvækst, dyr ind og dyr ud af ejendommen styres vha. Agrosoft-programmet. Bl.a. således, at der kun bruges nøjagtig den mængde foder og de mineraler, som dyrene har brug for, og således at der ikke sker overforsyning med foder, som vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Ejendommen dyrker hovedparten af det korn, der bruges til foder. Foderet blandes med indkøbt sojaskrå, fiskemel, fedt og mineralforblending. Der foretages analyse af kornet, når der er høstet, ligesom der er lavet analyser af de indkøbte fodermidler, der skal blandes i kornet. Analyserne foretages for at sikre optimal fodring og ensartethed. Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.

Der anvendes fasefodring til smågrise og slagtesvinene, som tildeler den enkelte dyregruppe/vægtklasse den nødvendige andel protein og fosfor.

Foderanlægget vil blive eftersat og justeret jævnligt og vil en gang om året blive eftersat af en servicetekniker.

Fravalgt BAT

Der ønskes ikke krav til bestemte mængder af benzoesyre og fytase i foderet. Der anvendes dog fytase i foderet.

Energi og vandforbrug

Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt.

Udendørs vil der kun blive opsat belysning meget få steder. Denne belysning er sensorstyret.

Indendørs staldbelysning er tændt efter behov, normalt i tidsrummet 6-20. Staldbelysningen rengøres efter hvert hold, så nytteværdien af belysningen er optimal ift. energiforbruget. Der er etableret fugt-/temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører for at dække det minimale behov. Ventilationen er frekvensstyret, således at omdrejningerne nedsættes i stedet for at åbne spjæld – dette nedsætter energiforbruget, når anlægget kører med mindre end max. ventilation.

Ventilatorer og rør rengøres ved holdskift. Dette sikrer, at der ikke bruges unødigt meget energi pga. modstand fra støv og skidt.

Der etableres gyllekølingsanlæg, der vil dække en stor del af ejendommens varmebehov. Den varme der produceres af gyllekølingsanlægget, erstatter derfor den eksisterende varmekilde. Energiforbruget på ejendommen er derfor uændret, men er omfordelt således at der bruges mere el og mindre olie.

Fravalgt BAT

Der er ikke valgt naturlig ventilation, som ikke forbruger energi. Løsningen er fravalgt, da det ikke passer sammen med det valgte staldsystem.

Der anvendes drikkenipler i staldene.

Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved efter hvert hold at blødsætte staldene og derefter vaske med koldt vand i højtryksrensere. Dette er den mest vandbesparende metode.

For at minimere unødigt spild tjekkes ventiler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol daglig samt ved holdskifte, hvilket er muligt, da alle rør er synlige. Eventuelle lækager reparerer så vidt muligt med det samme.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere, drikkenipler over trug).

Vandforbruget måles ikke som sådant men tjekkes løbende. Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Vilkår:

- 3.1.1 Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. slagtesvin x det årlige antal producerede slagtesvin skal være mindre end 5.396,8 kg P pr. år.
Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:
 - antal producerede dyr
 - gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs-, og afgangsvægt/slagtevægt)
 - foderforbrug pr. kg tilvækst
 - det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE_{sv} i foderblandingerne.
- 3.1.2 P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september 2012 til 15. februar i 2014.
- 3.1.3 Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
- 3.1.4 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.1.5 Såfremt jordbundsanalyser viser, at fosfortallene på ejendommens udspretningsarealer ligger under 6, og der ved efterfølgende indsendelse af fiktiv ansøgning i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk kan dokumenteres, at krav til fosforoverskud på bedriftsniveau kan overholdes uden reduceret fosfortildeling i foderet, bortfalder vilkår 3.1.1-3.1.4.
- 3.1.6 Vilkår 3.1.5 er kun gældende i det omfang at der mindst hvert 3. år, foretages jordbundsanalyser på ejendommens udspretningsarealer. Såfremt dette ikke overholdes, bortfalder vilkår 3.1.5, og vilkår 3.1.1 – 3.1.4 vil fortsat være gældende.

- 3.1.7 Gyllekanalerne - i alt 1476 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
- 3.1.8 Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 177.916 KWh.
- 3.1.9 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i KWh, samt den årlige driftstid.
- 3.1.10 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 3.1.11 Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
- 3.1.12 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.
- 3.1.13 Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 3.1.14 Registreringer af vand-, energi-, og gødningsforbrug skal gemmes i mindst tre år.
- 3.1.15 Ved substitution af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 3.1.16 Inden ibrugtagning af miljøgodkendelsen skal der, i samarbejde med en af energistyrelsen godkendt energikonsulent, udarbejdes en handleplan, med redegørelse for virksomhedens anvendelse af mest energibesparende foranstaltninger i produktions- og driftsøjemed. Der skal derefter årligt udarbejdes en opgørelse over ejendommens energi- og vandforbrug.
- 3.1.17 Ved nyanskaffelser af driftsanlæg og -maskiner skal der, i det omfang det ligger inden for en rimelig økonomisk ramme, anvendes den bedst tilgængelige teknologi.
- 3.1.18 Anlæg, der er særligt energiforbrugene, fx ventilations- og overbrusningsanlæg, skal kontrolleres årligt og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

Vurdering:

Virksomheden har redegjort for husdyrbrugets anvendelse af BAT, og det er Morsø Kommunes vurdering, at redegørelsen er fyldestgørende, idet der er redegjort for såvel valg som fravalg af miljøforbedrende tiltag.

Management:

Ansøger har redegjort for, at der tilrettelægges en drift med fokus på minimering af ressourceforbrug og ressourcestab til omgivelserne, hvilket sikrer såvel optimal økonomisk afkast, som miljøhensyn. Derudover er der fokus på hygiejniske forhold, hvilket er en forudsætning for at drive et velintegreret husdyrbrug i det bynære samfund. Kendskabet til ejendommens miljøkrav udbredes til medarbejdere, hvilket øger sandsynligheden for, at overholdelsen af dem bliver en integreret del af den daglige drift på ejendommen.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommens valg af managementtiltag til at nedbringe miljøbelastningen lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Staldsystem:

Smågrisestald er indrettet med drænet gulv og spalter i forholdet 50/50, mens slagtesvinestald er indrettet med drænet gulv og spalter i forholdet 33/67. Da der er valgt gulvtyper der ikke lever op til de vejledende BAT-værdier, etableres der gyllekøling i den nye stald med en ammoniakreducerende effekt på 13%. Etablering af øvrige teknologier er fravalgt, da miljøeffekten ikke vurderes at stå mål med de omkostninger det vil være forbundet med.

Idet en varmepumpe køler efter behov, vil den faktiske driftstid ofte ikke være i overensstemmelse med den driftstid der er indtastet i www.husdyrgodkendelse.dk. Således vil den faktiske driftstid kunne beregnes ud fra forholdet mellem den gennemsnitlige specifikke køleeffekt og varmepumpens størrelse, efter formlen:

$$(20,31 \text{ kW (beregnet behov)}/\text{pumpens faktiske køleeffekt}) \times 8760 \text{ timer/år} = \text{faktisk driftstid}$$

Boks 1: Formel til beregning af faktisk driftstid afhængig af pumpens effekt.

De 20,31 kW er beregnet på baggrund af Miljøstyrelsens teknologiblad om køling af gylle i slagtesvinestalde; 2. udgave.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen derved lever op til kravet om anvendelsen af BAT, og at det ikke står mål med proportionalitetsprincippet at investere yderligere i miljøforbedrende tiltag på eksisterende staldsystemer.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen lever op til kravet om anvendelsen af BAT, og at det ikke står mål med proportionalitetsprincippet at investere yderligere i miljøforbedrende tiltag på eksisterende staldsystemer.

Foder:

Også i foderforbruget er der fokus på at reducere forbruget og dermed tab til det omgivende miljø. Foderanalyser og –planer sikrer, optimal fodring.

Til grund for beregningerne i ansøgningssystemet ligger, at der i forhold til normtal er reduceret i fosforindholdet i slagtesvinefoderet. Der er derfor stillet vilkår om, at der skal forevises foderanalyser der dokumenterer dette overholdt.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen lever op til anvendelse af BAT vedrørende tiltag til at reducere forbrug og spild i forbindelse med fodring.

Vand og energi:

Ansøger har redegjort for, at der anvendes flere tiltag til at reducere overflødig vand- og energiforbrug, fx lavenergibelysning, drikkevandsnipler og frekvensstyret ventilation. Endvidere sikrer managementtiltag i forbindelse med rengøring optimal driftsikkerhed og ressourceforbrug. Det er Morsø Kommunes vurdering, at ejendommen derved lever op til kravet om anvendelse af renere teknologi til nedbringelse af vand- og energiforbrug på ejendommen.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning:

Gylleuheld i forbindelse med udbringning af gylle er minimeret, da der ikke er fastmonteret pumpeudstyr på gylletanken.

Der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen, hvilket sikrer, at gyllen kan udbringes på de mest optimale tidspunkter for såvel afgrødevækst som natur og miljø.

Det er Morsø kommunes vurdering, at ejendommens teknikker til opbevaring og behandling af husdyrgødning lever op til definitionen af BAT.

Samlet set er det Morsø Kommunes vurdering, at der ved udvidelse til den ansøgte produktion foretages miljøteknologiske fremskridt på husdyrbruget, som derved lever op til lovens krav om anvendelsen af bedste tilgængelig teknik.

4 Husdyrbrugets anlæg

4.1 Indretning og drift af stalde

Der søges om godkendelse af den eksisterende udvidelse fra 10.000 smågrise, 15-30 kg, og 7.350 slagtesvin, 30-102 kg til 12.000 smågrise, 15-30 kg, og 11.585 slagtesvin, 30-102 kg, i alt 334 DE.

I forbindelse med udvidelsen er der givet byggetilladelse til etablering af ny gylletank på 5.000 m³ ca. 70 m nord for ejendommen. Der er desuden givet byggetilladelse til udvidelse af eksisterende stald med 1.761 m².

Udvidelsen foretages i ny staldbygning, der opføres i forlængelse af eksisterende staldbygning i vestlig gående retning. Der foretages ingen ændringer i den eksisterende staldbygning. Stalden er med drænet gulv og spalter i forholdet 50/50 i smågrisestald og 33/67 i slagtesvinestald. Placeringen af de enkelte anlæg fremgår af bilag 2.

Foder opbevares på ejers anden ejendom Elsøvej 260. Brændstofftanke til dieselolie er ligeledes placeret på Elsøvej 260.

Hele gødningssystemet på ejendommen er baseret på gylle med kældre under staldanlægget.

Table 1. Fordeling på dyregrupper og dyreenheder i ansøgt drift

Stald id	Staldtype	Staldsystem (gulvsystem og udmugnings-system)	Stipladser	Antal dyr	DE
ST-70848	Smågrisestald	Drænet gulv og spalter (50/50)	420	12.000	36,4
ST-70848	Slagtesvinestald	Drænet gulv og spalter (33/67)	2.460	11.585	297,5

Staldene er forsynet med undertryksventilation med multistepfunktion.

Vilkår:

- 4.1.1 Svinebruget tillades drevet med en produktion på maksimalt svarende til 12.000 smågrise (15-30 kg) og 11.585 slagtesvin (30-102 kg) årligt.
- 4.1.2 Det maksimale antal dyr på husdyrbruget, på et givet tidspunkt i løbet af året, må ikke overstige 420 stipladser til smågrise og 2.460 stipladser til slagtesvin.
- 4.1.3 Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens skal gemmes i min. 3 år, og forevises kommunen på dennes forlangende.

Vurdering:

Det er Morsø kommunes vurdering, at produktionsvilkårene sikrer at produktionens tilladte størrelse kan kontrolleres, og at den tilladte fleksibilitet indenfor ind- og afgangsvægt ikke vil indebære forøget risiko for forurening eller andre gener for omgivelserne.

4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg

Der er indsendt en kapacitetserklæring i forbindelse med ansøgningen (bilag 4).

Årsproduktionen af husdyrgødning før udvidelse er på netto 377 DE svinegylle. Efter udvidelsen vil den samlede gødningsproduktion på ejendommen være 334 DE svinegylle, samt 108 DE modtaget gylle. Al gylle er før udvidelsen blevet opbevaret på ejendommen Elsøvej 260.

Ansøgers konsulent har oplyst, at der ikke etableres fast pumpeudstyr på gyllebeholderen, da påfyldning af gyllevogn sker med sugestuds.

Der produceres ifølge kapacitetserklæringen årligt 8.600 m³ gylle på ejendommen efter udvidelsen. En oversigt over virksomhedens opbevaringskapacitet fremgår af tabel 1. Ejendommens opbevaringskapacitet svarer til ca. 13,6 måneder, og kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

Vilkår:

- 4.2.1 Udpumpning af gylle fra gyllekanaler må ikke foretages i weekends og på helligdage.
- 4.2.2 Tømning af gylletank skal foregå med vogn med sugestuds.

Vurdering:

Håndtering af gylle kan medføre betydelige lugtgener, hvorfor der er stillet vilkår om, at der ikke må foretages udpumpning af gylle fra gyllekanalerne i weekends og på helligdage.

Eftersom der ikke er påmonteret fast pumpeudstyr på gyllebeholderen, sker al tømning af tanken af gyllevogn med sugestuds. Risikoen for gylleuheld er derved minimeret.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden opbevarer og håndterer husdyrgødningen på en sådan måde, at risikoen for gener for naboer og miljø er begrænset mest muligt.

4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug

Ejendommens ressourceforbrug før og efter den ansøgte udvidelse fremgår af tabel 2.

Ændringen af dyreholdet medfører et forøget vand- og elforbrug. Drikkevandsnipler i fodertrug sikrer dog minimal vandspild, ligesom regelmæssig rengøring af ventilationssystemet sikrer et lavt energiforbrug. Ejendommens ressourceforbrug før og efter udvidelse fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Ejendommens årlige forbrug af vand og energi før og efter udvidelse.

Ressource	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelse
Vand	5.845 m ³	8.880 m ³
EI	80.000 kWh	130.000 kWh
Fyringsolie	2.500 l	0 l
Dieselolie	19.880 l	37.660 l

Energien bruges primært til ventilation, gyllepumper og belysning. Vandforbruget består af drikkevand til slagtesvin samt rengøring. Stigningen i dieselforbruget skyldes primært stigningen i udspretningsarealer.

Ansøger oplyser, at al staldbelysning er slukket om natten.

Der er vandnipler i fodertrug, derfor ingen vandspild.

- 4.3.1 Al unødvendig staldbelysning, udendørs som indendørs, skal være slukket om natten, i perioden 22.00 til 07.00.
- 4.3.2 Såfremt ressourceforbruget overstiger de i tabel 2 angivne værdier væsentligt skal ejendommen i samarbejde med en energikonsulent udarbejde en handleplan for hvordan ressourceforbruget kan nedbringes. Ressourceforbruget skal kunne dokumenteres via afregninger, og fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden har taget de nødvendige forholdsregler til at mindske ressourcepild, og at ressourceforbruget er søgt begrænset til et acceptabelt niveau.

4.4 Lugt og støv

Der må forventes lugtgener fra staldanlægget. Grise afgiver støv i form af hud, der nedbrydes og skaller af. Støvet samler sig i staldene, men en del ventileres ud gennem skorstenene. Lugtgener begrænses ved god hygiejnisk standard. Staldene rengøres ifølge ansøgers oplysninger mellem hvert hold grise. Desuden etableres der overbrusningsanlæg i staldene, som med god drift og styring kan medvirke til at kontrollere dyrenes gødeadfærd ved at mindske tilsøling, og dermed medvirke til at nedbringe lugtgener og ammoniaktab fra staldene.

Der forventes kun lugtbidrag fra gylletanken ved omrøring og udkørsel. Ligeledes kan der punktvis forekommer forøgede lugtgener ved udpumpning af gylle fra gyllekanaler. Den daglige lugt kommer primært fra staldluft, der spredes til omgivelserne via ventilationssystemet.

Ansøger oplyser, at ventilationssystemet er baseret på undertryk med diffus ventilation. Udsugningerne kører efter "multistep princippet", således at der kun anvendes det antal udsugninger der er nødvendigt. Multistep sikrer både et lavere energiforbrug og en høj afkasthastighed som giver en bedre opblanding af luften og mindsker risikoen for lugtgener. Afkastene er placeret hhv. 6,8 m og 9 m over jordoverfladen. Lufthastigheden vil ikke komme under 5 m/s og bliver i afkastet rettet til opadrettet luftstrøm, hvilket giver en bedre spredning. I de eksisterende afkast, der sidder 6,8 m over jordoverfladen, er der monteret miljømoduler/vindkryds, der sikrer en højere lufthastighed og dermed opblanding ved stille vindforhold, mens afkasthøjden på nye afkast er minimum 1 m over kip.

Der er i alt 38 luftafkast fordelt med 18 på eksisterende stald og 20 på den nye stald. Alle afkast er 60 cm i diameter.

Lugtemissionen fra ejendommen efter udvidelsen er beregnet i ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Da der indenfor 300 m fra nærmeste nabo i samlet bebyggelse ligger et andet landbrug med mere end 75 DE skal påvirkningen fra dette husdyrbrug inddrages. Dette gøres ved at øge lugtgeneafstanden med 10%.

Lugtgeneafstanden beregnes i ansøgningen via to beregningsmetoder; Den Ny Lugtberegning, og FMK (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", FMK 2002). Derudover kan de generelle lugtberegninger i ansøgningen, efter ansøgers ønske, erstattes af konkrete OML-beregninger, såfremt geneafstanden beregnet efter FMK vejledningen er overholdt. Når der laves en konkret OML-beregning omregnes lugtemissionen fra staldene til en lugtkoncentration ved naboerne. Beregningen inddrager placering af de enkelte luftafkast, meteorologiske klimadata, bygningsdimensioner, terrænforhold og staldanlæggets placering i forhold til naboer.

Ifølge den Ny Lugtvejledning overholdes geneafstanden til samlet bebyggelse ikke. Da geneafstandene, beregnet efter FMK er overholdt, suppleres lugtberegningen således, efter ansøgers ønske, med OML-lugtspredningsmodel. I denne OML-beregning er lugtbidraget fra ejendommen Elsøvej 260 inddraget i vurderingen, ved at tillægge 10% til den beregnede afstand, der svarer til områdets grænseværdi. Før denne korrektion har det ansøgte husdyrbrug en geneafstand på 425 m til nærmeste bolig i byzone, og efter korrektionen er geneafstanden 468 m. Den fysiske afstand er på 479 m.

Ifølge FMK-beregningen stiger geneafstanden til samlet bebyggelse fra 227,52 før udvidelsen til 288,5 m efter udvidelsen. Afstanden fra ejendommen til nærmeste samlede bebyggelse er 479 m. Beregning af lugtspredning via OML-modellen viser, at lugtgeneafstanden til samlet bebyggelse kan overholdes med en lugtemission på 76.000 OU_E/s, når der tages højde for påvirkningen fra naboejendommen.

Vilkår:

- 4.4.1 Sammensætningen af svin på stald må på intet tidspunkt medføre en større lugtemission end 76.000 OU_E/s.
- 4.4.2 Lugtgenekriteriet og lugtgeneafstanden skal kunne dokumenteres overholdt via en OML-beregning ved eventuel udskiftning af det i ansøgningen beskrevne ventilationssystem. Dokumentationen skal sendes til kommunen inden en evt. ændring gennemføres.
- 4.4.3 Ventilatorer skal renholdes og rengøres efter behov – dog mindst én gang om året.

Vurdering:

Klimatiske forhold, f.eks. meget høje temperaturer, kan medføre ændret gødningsadfærd hos grisene, og det er derfor vigtigt, at ventilationssystemet fungerer optimalt. Ventilationssystemet skal derfor rengøres mindst 1 gang årligt og mindst 1 gang årligt gennem serviceeftersyn. Af beregningerne af den teoretiske lugtemission fra ejendommen fremgår det, at geneafstanden for lugt overholdes til samtlige bebyggelsestyper ved overholdelse af ovennævnte vilkår. Morsø Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlig forringede lugtforhold for omkringboende, ligesom støv ikke forventes at give gener for omboende, pga. af ejendommens relativt isolerede beliggenhed.

4.5 Lys og støj

Der er ingen væsentlig skæmmende belysning på eller ved ejendommen, og derfor ingen fjernvirkning.

Støjkilder er foderanlæg, transporter, kompressorer, ventilation samt maskiner til markarbejde. Ventilationsanlæg vil altid være i drift, når der er dyr i stalden. Øvrige støjkilder er primært i drift i dagtimerne.

Alle støjkilder, på nær transporter, er placeret inden døre. Den daglige driftstid er i øvrigt ikke begrænset, da nogle funktioner er kontinuerlige.

Maskiner til markarbejde vil medføre støj i de perioder, hvor der er aktivitet i marken. Støjen er ikke udover, hvad der er normalt for øvrige landbrug i området.

Vilkår:

- 4.5.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00, samt lørdag kl. 7.00-14.00: 55 dB(A)
Alle dage kl. 18.00-22.00, lørdag kl. 14-18, samt søndag kl. 7-18: 45 dB(A)
Nat, kl. 22.00-07.00: 40 dB(A)

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand.

- 4.5.2 Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkår 4.5.1.

Vurdering:

Den ekstraordinære støj, der kan forekomme fra landbrugsmaskiner i perioder med meget markarbejde vurderes ikke at være udover, hvad der er normalt for øvrige landbrug i området. Virksomheden ligger relativt isoleret, og det er Morsø Kommunes opfattelse, at lys- og støjbidraget fra virksomheden er begrænset, og derved ikke giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne.

4.6 Spildevand

Processpildevand fra produktionen er vand, der anvendes til vask af stier og maskiner.

Vask af maskiner foregår på betonplads med afløb til gyllebeholder. Al vaskevand fra stalde ledes ligeledes til gyllebeholder.

Vilkår:

- 4.6.1 Vask af maskiner m.m. skal foregå på vaskeplads indrettet i overensstemmelse med retningslinjerne, som det fremgår af Landbrugets Byggeblade, Dansk Landbrugsrådgivning. Ved vask af marksprøjte og gyllevogn, må vaskevandet i sprøjten/vognen dog efterfølgende køres ud på markerne.

Vurdering:

Spildevandet håndteres efter Morsø Kommunes vurdering på en hensigtsmæssig måde, uden væsentlig risiko for forureningsfare.

4.7 Transporter

Antallet af transportere til og fra ejendommen stiger som følge af udvidelsen af dyreholdet. Antallet af transportere fremgår af tabel 3. Stigningen skyldes levering af foder og det forøgede antal leverede dyr til slagting. En oversigt over transportveje til og fra ejendommen fremgår af bilag 3.

Alle transportere til og fra virksomheden foregår via kommunevejen Elsøvej. Gylletransportere til aftalearealer forbliver uændrede som følge af udvidelsen, på ejede arealer udbringes gylle med udlægger.

Hovedparten af transportere til og fra ejendommen sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning og jordbearbejdning kan dog ske aften og nat i forårsperioden.

Tabel 3: Det årlige antal transporter til og fra ejendommen, opgjort før og efter udvidelse.

Transporter per år	Før udvidelse	Efter udvidelse
Levering af dyr	52	52
Afhentning af dyr	52	104
Levering af foder	70	100
Kørsel med husdyrgødning	75	75
Bortskaffelse af døde dyr	52	52
Transporter i alt	301	383

Vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved overholdelse af de generelle hygiejnekrav til transport af gylle, ikke vil være væsentlige forøgede gener for omkringboende i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

4.8 Affald

Virksomheden fremskaffer farligt affald i form af f.eks. kanyler, animalsk affald i form af selvdøde dyr og dagrenovationslignende affald så som plast, papir mv.

Affald bortskaffes via godkendt ordning, eksempelvis I/S MOK eller NVS sortering. Døde smågrise opbevares efter ansøgers oplysninger i lukket container, slagtesvin under kadaverkappe, 150 m syd for ejendommen ved bevoksning. Dyrene bortskaffes til destruktionsanstalt.

Vilkår

- 4.8.1 Affald skal sorteres, og genanvendeligt affald skal afhændes til genanvendelse, og miljøfarligt affald til godkendt modtagestation. Kvitteringer for bortskaffet affald skal gemmes i min. tre år, og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Vurdering:

En stor del af den faste affald, såsom pap, papir, glas, plast og pvc er genanvendeligt. Det er ifølge Morsø Kommunes vurdering til enhver tid mest hensigtsmæssigt, at genanvendelige ressourcer genbruges, fremfor at sendes til forbrænding. Al affald afleveres til genanvendelse enten direkte eller via sorteringsanlæg.

Døde dyr opbevares således at risikoen for smittespredning minimeres mest muligt, og afskærmet for ådselædere og indblik fra forbipasserende.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at affaldshåndteringen på ejendommen sker uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.9 Skadedyrsbekæmpelse

Den mest almindelige gene fra skadedyr er fluegener, men også rotter og mus kan udgøre en væsentlig gene for omkringliggende beboelser. Ansøger oplyser, at der indsættes rovfluer, og at forekomst af rotter forebygges ved at renholde ejendommens arealer bedst muligt. Forekomst af rotter anmeldes til kommunens rottebekæmpelse.

Vurdering:

Morsø Kommune vurderer at skadedyrsbekæmpelse efter gældende regler og vejledninger tager det nødvendige hensyn til omgivelserne.

4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier

Virksomheden drives konventionelt, og har således et forbrug af diverse pesticider. Opbevaring af pesticider sker på ansøgers anden ejendom, Elsøvej 260, og der er derfor ikke stillet vilkår om pesticidopbevaring på ejendommen Elsøvej 262. Sprøjtning udføres ifølge ansøgers oplysninger af person med sprøjtebevis eller –certifikat.

Vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at medicin og andre kemikalier håndteres på ejendommen under minimal risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår, og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Der vil være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af bekæmpelsesmidler.

Vilkår:

- 3.11.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde det til Alarmcentralen, tlf. 112, og efterfølgende straks at underrette Morsø Kommune, Natur og Miljøafdelingen, tlf. 99 70 70 00.

Vurdering:

Såfremt de skitserede forhold i ansøgningen overholdes, vurderer Morsø Kommune, at ejendommen gør, hvad der umiddelbart er muligt, for at minimere risikoen for uheld. Der er for ejendommen udarbejdet en beredskabsplan med en nærmere beskrivelse af procedurer for tiltag i forbindelse med eventuelt opståede uheld.

4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol

Ansøger har i ansøgningen ikke stillet forslag til vilkår.

Ansøger har i ansøgningen angivet følgende forslag til egenkontrol:

- Gyllebeholdere tilsluttes lovpligtig beholderkontrol
- Der tilsluttes alarm på ventilations- og vandsystem
- Fakturaer og dokumentation for køb og salg af foder samt skadedyrsbekæmpelse gemmes.
- Der isættes miljømoduler i alle eksisterende afkast, og nye afkast har en afksthøjde på 1 m over tagryg.

Vurdering:

Det er kommunens vurdering, at landbruget med de angivne egenkontroller og eftersyn drives således at hensyn til dyrevelfærd, miljø og sikkerhed tilgodeses i videst mulige omfang.

4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser, at han ved husdyrbrugets ophør vil tømme gyllebeholdere og gyllekanaler, rengøre stalde og tjekke anlægget for rotter og andre skadedyr.

Vilkår:

- 4.13.1 Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg rengøres og alt affald fjernes.
- 4.13.2 Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommen, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger der ikke længere anvendes skal vedligeholdes, så de ikke henstår i forfald, eller skal alternativt nedrives.

Vurdering:

Det er kommunens vurdering at der med de beskrevne forslag og vilkår sikres, at ejendommen efter ophørt drift vil blive efterladt i en sådan stand, at der ikke kan opstå risiko for forurening, samt at ejendommen ikke vil henstå i forfald.

4.14 Alternative muligheder

Ansøger har redegjort for følgende overvejelser om alternativer herunder 0-alternativet:

I forbindelse med udarbejdelse af denne miljøgodkendelse har der været overvejet flere alternative muligheder.

Under udarbejdelsen af miljøgodkendelsen er der blevet arbejdet meget med lokalisering af dyreholdet. Det har været ansøgers ønske, at den ny stald skulle placeres i tilknytning til eksisterende byggeri så vidt det var muligt, hvilket er i tråd med hovedreglen i planloven. Transport af dyr og foder er også tilgodeset med den valgte placering, da der er gode tilkørselsforhold. Der er overvejet flere muligheder for placering af gyllebeholder bl.a. placering i det åbne land. Der er valgt en placering tæt på den eksisterende gyllebeholder med det sigte at holde bygningsmassen samlet.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke sker. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion i nogle år frem.

Såfremt ansøger ikke får mulighed for at udvide, vil han blive tvunget til at køre videre med de eksisterende stalde så længe det er muligt. Der vil ikke blive investeret i ny teknologi til ammoniakreduktion eller i energirigtige løsninger. Med 0-alternativet vil markdriften også fortsætte uændret. Der vil således ikke ske samme regulering af bedriften.

Ud fra et miljømæssigt perspektiv vil en fastholdelse af den nuværende produktion være u hensigtsmæssig, idet der herved ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet og dermed heller ikke investeringer i miljøforbedrende foranstaltninger på anlægget på lang sigt. Det skal bemærkes, at der ved 0-alternativet ikke vil blive udarbejdet en miljøgodkendelse for bedriften.

Vurdering:

I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det et lovkrav, at ansøger redegør for alternative muligheder, og at kommunen godkender det bedste alternativ ud fra et fremtidssikret og miljømæssigt aspekt. Ansøger har redegjort for, at 0-alternativet, dvs. uændret produktion, er en produktion der ikke følger udviklingen indenfor dansk landbrug, og dermed er mindre konkurrencedygtig og rentabel. Det er derfor et alternativ der ikke rummer de samme muligheder for at investere i nye og miljøforbedrende teknikker, hvilket er selve formålet med husdyrgodkendelsesloven. Da der ikke ligger tungtvejende argumenter for, at Frøslevgård ligger så

uhensigtsmæssigt placeret, at den kan betragtes som en ejendom der bør udfases, er det Morsø Kommunes vurdering, at det vil det være hensigtsmæssigt at godkende en udvidelse på ejendommen der kan opretholde en rentabel svineproduktion på ejendommen med de arbejdspladser og den økonomiske udvikling der følger deraf. Udvidelsen vil medføre en mere rentabel produktion, og give bedre muligheder for at investere i miljøforbedrende teknikker. Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved effektivering af denne miljøgodkendelse er valgt det alternativt der overordnet set muliggør en rentabel og fremtidssikret produktion, der ikke tilsidesætter hensynet til miljøet.

5. Husdyrbrugets arealer

5.1 Areal og harmonikrav

Ansøger ejer udover ejendommen Elsøvej 262 også ejendommen Elsøvej 260. Begge ejendomme drives under samme CVR nummer, og arealgodkendelsen omfatter derfor samtlige arealer tilhørende de to ejendomme.

Ejendommens arealer er primært beliggende i områder, der i Regionplanen for 2000-2012 for Viborg Amt er udpeget til primært jordbrugsområde.

Placering af ejendommens udspretningsarealer fremgår af bilag 3, og en oversigt over bedriftens afgivne og modtagne husdyrgødning fremgår af tabel 4.

Tabel 4: Oversigt over bedriftens afsatte og modtagne gødningsmængder til udspretning.

Produceret mængde husdyrgødning på ejendommen	334 DE
Modtaget husdyrgødning fra Elsøvej 260	108 DE
I alt til udspretning på arealerne	442 DE

I ansøgt drift tilføres ejendommens udspretningsarealer 41.567 kg N og 8.269 kg P. Der sker således en stigning i både N- og P-tildelingen.

Da alle ejendommens arealer ligger i Nitratklasse 1 reduceres dyretrykket til 85 %, og der må så tildeles 1,19 DE/ha. De reelle dyretryk er 1,4 DE/ha, hvilket er muligt, da der anvendes alternative virkemidler til nedsættelse af kvælstofudvaskningen fra ejendommens arealer. I det konkrete tilfælde er valgt at anvende 2,10 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav i det anvendte sædskifte.

Vilkår:

- 5.1.1 Der skal på ejendommens efterafgrødegrundareal i alt være fordelt mindst 12,1 % efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal alle følge de regler som gælder for lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning. Ingen af efterafgrøderne må erstattes af vintergrønne marker.
- 5.1.2 Der skal på ejendommens udspretningsarealer anvendes et sædskifte, der minimum har en fosforfraførsel svarende til S2 sædskifte. Såfremt det valgte sædskifte har en mindre fosforfraførsel end S2 skal der via www.husdyrgodkendelse.dk fremsendes dokumentation til kommunen om at krav til fosforoverskud er overholdt.
- 5.1.3 Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler m.v. opbevares i mindst tre år, og forevises kommunen på forlangende.

Vurdering:

Der er i ansøgningsskemaet lavet et gødningsregnskab, der dokumenterer at fosforkravet på bedriftsniveau overholdes. Kvælstof-tilførslen til arealet stiger, men da der anvendes ekstra efterafgrøder falder den samlede kvælstof-udvaskning, jf. afsnit 5.2 om udvaskning til overfladevand.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at kravene til fosfor- og kvælstofudledning fra ejendommens udspretningsarealer kan overholdes med de fastsatte vilkår. Det er endvidere Morsø Kommunes vurdering, at de oplysninger der fremgår af ansøgningen, samt de stillede vilkår vil være mulige at kontrollere, således at de beregninger der ligger til grund for ansøgningen kan dokumenteres overholdt.

5.2 Overfladevand

Udvaskningen fra rodzonen er via beregningssystemet Farm-N i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 45,6 kg N/ha/år i nudrift. Efter udvidelsen, hvor der bruges ekstra efterafgrøder, vil der fra rodzonen blive udvasket 45,4 N/ha/år.

Alle arealer afvander til området vest for Mors, og giver dermed anledning til kvælstoftilførsel til Natura 2000 områderne nr. 42: Magerodde og Karby Odde, og nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. Basisanalyserne fremgår af bilag 7 og 8.

Som det fremgår af basisanalyserne forventes ingen af Natura 2000 områderne at opnå gunstig bevaringsstatus inden 2015, og en af de primære trusler er kvælstofudvaskning. Morsø Kommune har derfor foretaget en beregning og vurdering af, hvorvidt det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre projekter forringer muligheden for at opnå gunstig bevaringsstatus i områderne.

Alle arealerne ligger i et opland hvor husdyrtrykket har været faldende siden 2007.

Det ansøgte projekt i sig selv bidrager med en kvælstofudvaskning til recipienterne på under 1%.

Arealerne er lerjorde, hvoraf en del er drænedede. Arealerne afvander via Lyngbro Bæk, der før udløbet til Limfjorden munder ud i Jølby Nor. I basisanalysen til vandplanen for Limfjorden er det vurderet at søen ikke vil leve op til målsætningen om "god økologisk tilstand" i 2015. Fosforudledning fra landbrug vurderes at være en af påvirkningerne der medfører manglende målopfyldelse.

På bedriftsniveau er der et fosforoverskud på 1,1 kg P/ha/år. Der er i forbindelse med udarbejdelse af godkendelsen ændret beskyttelsesniveau for marker på drænet lerjord med fosfortal over 6. Projektet er således tilpasset med reduceret fosfortildeling til slagtesvin, således at der kan overholdes fosforbalance på drænedede lerjorde.

Arealerne ligger udenfor risikoområder med hældning over 6% mod vandløb.

Der er i forbindelse med ansøgningen anført, at tagvand fra staldbyggeriet ledes til drænsystemet nord for ejendommen, der afvander til Lyngbro Bæk. Ved kraftige regnskyl kan udledning af tagvand fra større tagflader medføre en betydelig hydraulisk påvirkning på vandføringen i vandløb. I forbindelse med etablering af nyt byggeri skal der derfor ansøges om udledningstilladelse til den angivne udledning af tagvand.

Vilkår:

5.2.1 Der skal senest den 1. maj 2012 søges om udledningstilladelse af tagvand.

5.2.2 Fremtidig dræning af ejendommens udspretningsarealer skal meddeles kommunen, og der skal før dræningen udføres indsendes en dokumentation til kommunen om, at der overholdes fosforbalance på drænedede arealer. Dokumentationen skal bestå af en beregning i en fiktivansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk.

Vurdering:

Udvaskningen af næringsstoffer fra ejendommens udspretningsarealer ledes via overfladevand til internationale naturbeskyttelsesområder i Limfjorden. Disse områder har ugunstig bevaringsstatus. For at kunne godkende et projekt der kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder skal det uden rimelig tvivl kunne fastslås, at projektet ikke vil have en skadevirkning på habitatområdet, og ikke vil være i strid med ønsket om at genoprette eller sikre gunstig bevaringsstatus for de relevante naturtyper og arter.

Kriteriet for, hvornår et husdyrbrug i sammenhæng med andre planer og projekter ikke påvirker et habitatområde væsentligt er, at der ikke sker en stigning i husdyrtrykket i oplandet til habitatområdet. Næringsstofudledningen fra et ansøgt projekt vil i så tilfælde neutraliseres via udrulningen af nitrat- og fosforklassekortet efterhånden som husdyrbrug godkendes i oplandet.

Med krav om fosforbalance på drænedede lerjorde lever ejendommen op til det generelle beskyttelsesniveau for arealer i oplandet til fosforfølsomme recipienter. Fosfortallene for ejendommens udspretningsarealer kendes ikke, og ansøgningen er derfor udarbejdet på et "worst case" scenarie, hvor fosfortallene er angivet til at være over 6. Vilkår 5.2.2 skal sikre, at de generelle krav til udvaskning af fosfor til fosforfølsomme recipienter også overholdes ved fremtidig dræning af arealer i oplandet til Lyngbro Bæk.

På grund af det faldende dyretryk i oplandet, der medfører et større fald i antal DE i oplandet end der søges udvidelse til i det ansøgte projekt, vil det ansøgte projekt i kumulation med andre projekter ikke bidrage til en yderligere påvirkning af recipienten.

Udvaskning fra de ansøgte arealer udgør en meget lille del af del samlede udvaskning til recipienten fra dette opland. Udvaskningen fra det ansøgte projekt vil i sig selv derfor ikke medføre en målbar negativ påvirkning af recipienten.

Morsø Kommune vurderer derfor, at udvaskningen af næringsstoffer fra arealerne tilhørende Frøslevgård såvel i sig selv som i kumulation med udvaskede næringsstoffer fra andre ejendomme i det samme opland ikke vil fjerne recipienterne fra målet om at opnå henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand.

For en separat vurdering af den hydrauliske effekt af udledningen af tagvand til Lyngbro Bæk er der stillet vilkår om, at der skal indsendes ansøgning om udledningstilladelse til udledning af tagvand til drænsystemet i oplandet til Lyngbro Bæk.

Morsø Kommune vurderer endvidere, at den generelle lovgivning i tilstrækkelig grad sikrer mod risiko for overfladeafstrømning fra udbringningsarealerne.

5.3 Grundvand

Nogle af ejendommens udspretningsarealer ligger indenfor områder med særlige drikkevandsinteresser.

Ejendommen forsynes med vand fra Frøslev Vandværk.

Vurdering:

Det vurderes, at placeringen af byggeriet ikke indebærer risiko for grundvandsforurening.

Da der anvendes ekstra efterafgrøder vil nitrat-udvaskningen til grundvandet ikke stige som følge af udvidelsen af produktionen til det ansøgte projekt.

Ud fra denne betragtning er det Morsø Kommunes vurdering, at udvidelsen på Frøslevgård ikke vil have nogen negativ indflydelse på grundvandskvaliteten i området.

6. Naturbeskyttelse og ammoniak

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning af husdyrgødning. Tabet af ammoniak fra landbrugsvirksomheder vil afsættes i de omkringliggende naturområder, og kan medføre væsentlige ændringer af kvælstofsårbare naturtyper, med faldende artsrigdom, og dominans af få ret almindelige plantearter til følge.

Det samlede ammoniaktab fra anlægget stiger fra 3.527 kg N/år i nudrift til 4.758 kg N/år i ansøgt drift.

§3 beskyttede naturområder

Indenfor en 1000 m radius fra ejendommen findes en række naturområder beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3. Kommunen kan jfr. husdyrlovgivningen stille yderligere krav i forhold til ammoniak depositionen i særlige tilfælde hvor det vurderes at lovgivningens generelle regler ikke sikrer tilstrækkelig beskyttelse af et naturområde.

Ejendommens og arealernes placering i forhold til beskyttet natur m.m. fremgår af bilag 1.

Umiddelbart sydøst for ejendommen (100-150 m) ligger to småsøer. Søerne er ikke målsatte. En beregning viser, at udvidelsen vil medføre en mer-deposition i nærmeste sø på 1,3 kg N/ha/år. Søerne er omgivet af opdyrkede marker, og næringsstofftilførslen fra oplandet vurderes at være af større betydning for søernes naturtilstand end den luftbårne ammoniakdeposition.

Et stykke nord for ejendommen ligger nogle ferske enge og et mindre moseområde. Naturtyperne er i husdyrbekendtgørelsen defineret som kategori 3 natur, hvor der maksimalt må tillades en merdeposition på 1 kg N/ha/år, og hvor kommunen ikke kan stille krav om en mindre merdeposition end dette.

Områder beskyttet efter §7

Ejendommen ligger udenfor bufferzoner i forhold til natur omfattet af husdyrlovens § 7. Nærmest liggende § 7 område er et større strandoverdrev beliggende udenfor Natura 2000 område, ca. 5000 m øst-sydøst for ejendommen. Der er ikke en teoretisk beregnet ammoniakdeposition på dette område der stammer fra Frøslevgård.

Økologiske forbindelseslinier og kerneområder for natur

En del af ejendommens udspretningsarealer ligger indenfor de i kommuneplanen udpegede Økologiske Forbindelseslinjer. I de økologiske forbindelseslinjer skal funktionen som levested og spredningskorridor for dyr og planter styrkes, og deres kvalitet eller potentiale som spredningskorridor må ikke reduceres.

Fredninger

Ejendommens anlæg og arealer ligger uden for fredede områder.

Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. En tilladelse eller godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller raste-områder i det naturlige udbredelsesområde for de dyre- og plantearter, der er listet i habitatdirektivets bilag IV, a og b.

Der findes ingen registreringer af bilag IV arter omkring ejendommen eller på arealer tilhørende ejendommen, men enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer omkring ejendommen. Det vurderes på baggrund af Faglig rapport 322 fra DMU samt kommunens kendskab til området, at gælde for odder *Lutra lutra*, markfirben *Lacerta agilis* og spidssnudet frø *Rana arvalis*.

Nærmeste registrerede bilag IV art er Odderen, der er registreret ca. 1.200 m nordøst for ejendommen i tilknytning til strandengene i Dråby Vig.

Natura 2000 områder

Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Det nærmest beliggende habitatområde er nr. 42: Mågerodde og Karby Odde, der ligger ca. 4.300 m sydøst for driftsbygningerne. Den teoretisk beregnede ammoniak deposition i området fra Frøsløvgård er 0.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen. Nærmeste Natura 2000-område i forhold til udspretningsarealerne er Mågeodde og Karby Odde, der ligger 3,4 km vest for udbringningsarealerne sydvest for ejendommen.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder vurderes ammoniakfordampning igennem luftbåren N umiddelbart, at være eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000-område.

Ammoniakfordampning fra udspretningsarealer

Ingen af ejendommens udspretningsarealer grænser op til ammoniakfølsomme Natura2000 områder. Enkelte arealer grænser op til §3 beskyttet natur beliggende udenfor Natura2000 områder. Der sker ikke en ændring i arealdriften.

Vurdering:

Morsø Kommune vurderer på baggrund af ovenstående gennemgang, at udvidelsen af bedriften ikke vil medføre en negativ påvirkning af fredede områder og ammoniakfølsomme naturområder. Morsø Kommune vurderer på baggrund af den eksisterende viden om bilag IV arternes udbredelse og levevis, at det ansøgte projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke vil have væsentlige negative konsekvenser for bilag IV arter eller disses leve-, yngle- eller opholdssteder.

Morsø Kommune vurderer endvidere, at ammoniakfordampningen fra såvel staldanlæg som arealer i det ansøgte projekt vil have en neutral effekt på Natura 2000 området, og dermed ikke er i modstrid med en målsætning om at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som ligger til grund for udpegningen af det pågældende Natura 2000-område.

7 Varetagelse af hensyn til landskabet

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne. Iflg. lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug §23 skal hensynet til de landskabelige værdier varetages, når en ansøgning om godkendelse efter § 11 eller § 12 skal vurderes. Der foretages derfor en vurdering af landskabet og projektets påvirkning af dette.

Nyt byggeri i forbindelse med udvidelsen af produktionen på Elsøvej 262 omfatter en udvidelse af det eksisterende staldanlæg med 1.761 m² og en ny gylletank. Byggeriet er allerede opført og taget i brug, da klagen på den oprindelige miljøgodkendelse fra 2008 ikke havde opsættende virkning.

Det nye byggeri er af samme udformning og materialevalg som det eksisterende. Afkastene er placeret som på eksisterende stald for at skabe et harmonisk udseende.

Den nye gyllebeholder er etableret uden fast overdækning.

Vilkår:

- 7.1.1 Overskudsjorden fra udgravning til byggeri skal spredes jævnt ud i terrænet omkring byggeriet, hvorved terrænet vil blive hævet en smule, eller skal alternativt helt bortskaffes fra området. Deponi andetsteds skal ske i samråd med kommunen.
- 7.1.2 Der skal etableres skærmende beplantning som hegnsbeplantning vest og nord for byggeriet. Beplantningen skal bestå af egnstypiske arter, og være tæt i bunden, og med en højde der kan skjule så meget af byggeriet som muligt.
- 7.1.3 Ved fremtidig vedligeholdelsesarbejde skal anvendes tilsvarende type, farve og udformning, som ses på det nuværende byggeri.

Etablering af større landbrugsbyggeri er ofte forbundet med en større mængde overskudsjord. Morsø Kommune vil i den sammenhæng påpege, at deponi af jord til enhver tid skal ske i samråd med kommunen.

Vurdering:

Opførelsen af de nye stalde vurderes ikke at påvirke landskabet væsentligt, da der er tale om en forlængelse af allerede eksisterende bygninger. Ejendommen vil stadig i sin helhed fremstå som en samlet enhed, og vil i kraft af den eksisterende og den nye beplantning jf. vilkår 7.1.2 være sløret og dermed ikke fremstå som et forstyrrende landskabselement.

8 Samlet vurdering og konklusion

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug. Desuden tilsigter loven at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Fælles for såvel ansøger som myndighed er, at det er vigtigt at der godkendes et projekt med forudsætninger og vilkår som er mulige for ansøger at efterleve og indpasse i den daglige drift på ejendommen. Det er Morsø Kommunes opfattelse, at projektet er udarbejdet i tæt dialog og samarbejde mellem myndighed, ansøger og dennes konsulent, med henblik på at opnå dette fælles mål.

Morsø Kommune vurderer, at der med det ansøgte projekt og de i denne godkendelse stillede vilkår er meddelt godkendelse af et projekt der:

- Ikke medfører væsentlige gener for naboer
- Anvender de bedste tilgængelige teknologier for netop denne ejendom
- Ikke indebærer væsentlig forurening af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredede, udepeget som internationale naturbeskyttelsesområder eller udpeget som særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkning
- Ikke medfører negativ påvirkning af de landskabelige værdier
- Overholder de i loven fastsatte afskæringskriterier gældende for husdyrbrug omfattet af lovens § 12.

Projektet vurderes derfor samlet set at kunne gennemføres uden væsentligt øgede gener for såvel nærmiljø som fjernmiljø.

9 Retsbeskyttelse og underretning

9.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur og Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen.

Eventuel klage skal indgives skriftligt senest 4 uger efter afgørelsen er annonceret. Klagen skal indsendes til Morsø Kommune, og kan indsendes via mail: naturogmiljo@morsoe.dk eller til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M., hvorefter Morsø Kommune videresender klagen til Natur og Miljøklagenævnet, sammen med kommunens eventuelle bemærkninger.

Godkendelsen offentliggøres i Morsø Folkeblad fredag den 10. februar 2012. En eventuel klage skal således være Morsø kommune i hænde senest fredag den 9. marts 2012 kl. 12.00.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet.

Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

9.2 Retsbeskyttelse

Godkendelsen er gældende fra tidspunktet for offentliggørelse af den endelige godkendelse. Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Morsø Kommune skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, såfremt der fremkommer nye oplysninger om skadevirkninger ved forureningen og dette ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, jf. lovens § 40 stk. 2.

Morsø Kommune skal tage godkendelsen op til revurdering, når der er forløbet 8 år efter godkendelsen, jf. lovens § 41 stk. 3, og derefter mindst hvert tiende år. Den første revurdering skal således igangsættes i 2020.

9.3 Underretning om miljøgodkendelse

Godkendelsen er sendt til ansøger. Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Gråkjær A/S; Att.: Peter Salling

- Folmer Korsgaard Andersen, Friskolebakke 26, 7900 Nykøbing
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Miljøcenter Aalborg, aal@nst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Mors, morsoe@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, morsoe@dof.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Sundhedsstyrelsen, nord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforening, lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Nykøbing Mors, den 8. februar 2012

Anja Sørensen
Biolog
Team Landbrug, Natur og Miljø
Morsø Kommune
Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 99 70 70 78
e-mail: ans@morsoe.dk

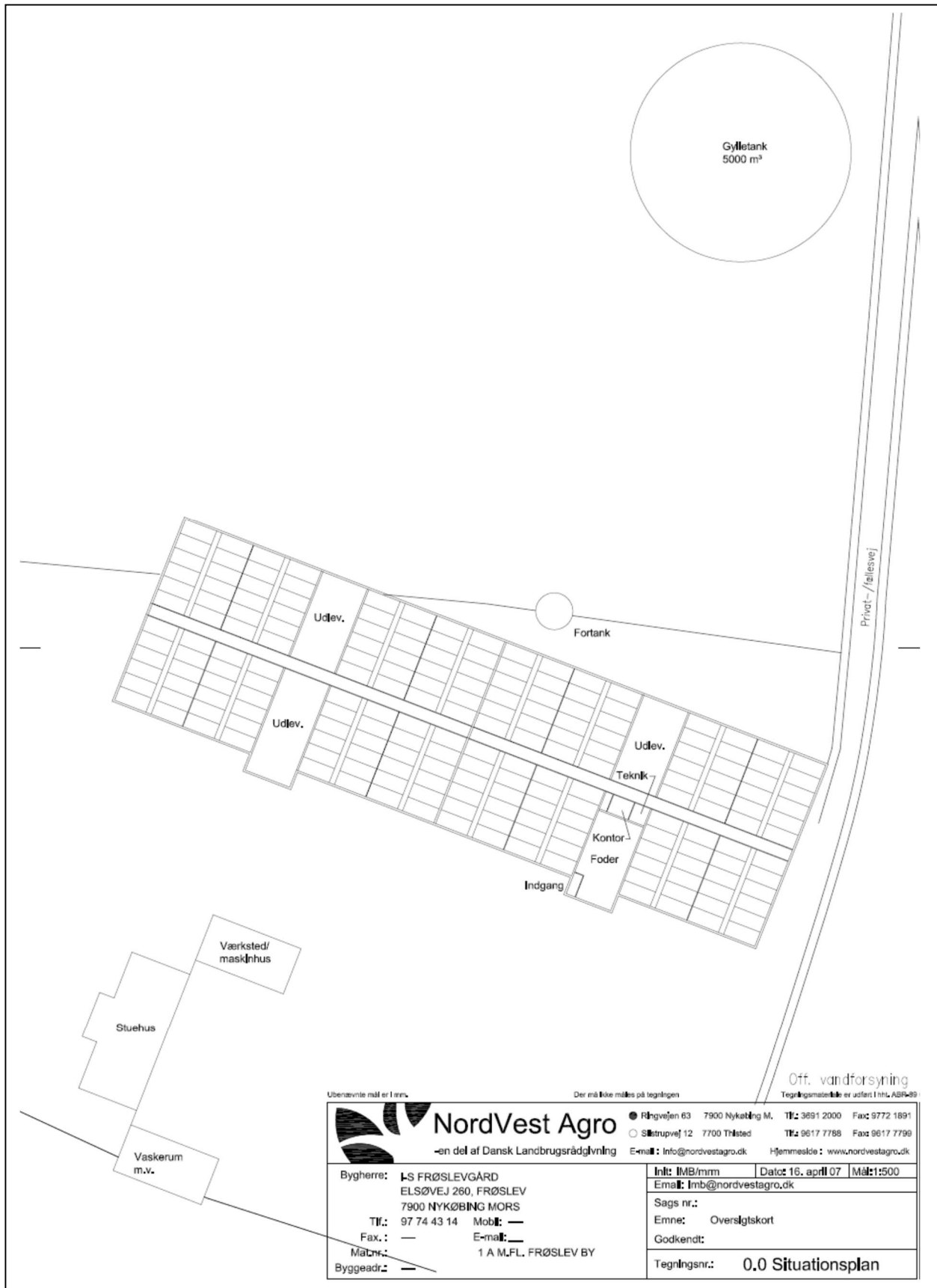
Bilag 1 Placering i forhold til naboer og natur

Gul stjerne markerer ejendommens placering. Blå cirkel angiver 1.000 m radius omkring ejendommen. Blå- og grønskerverede områder markerer § 3 beskyttede naturområder. Rød skraveret område Frøslev by.

Bilag 2 Situationsplan

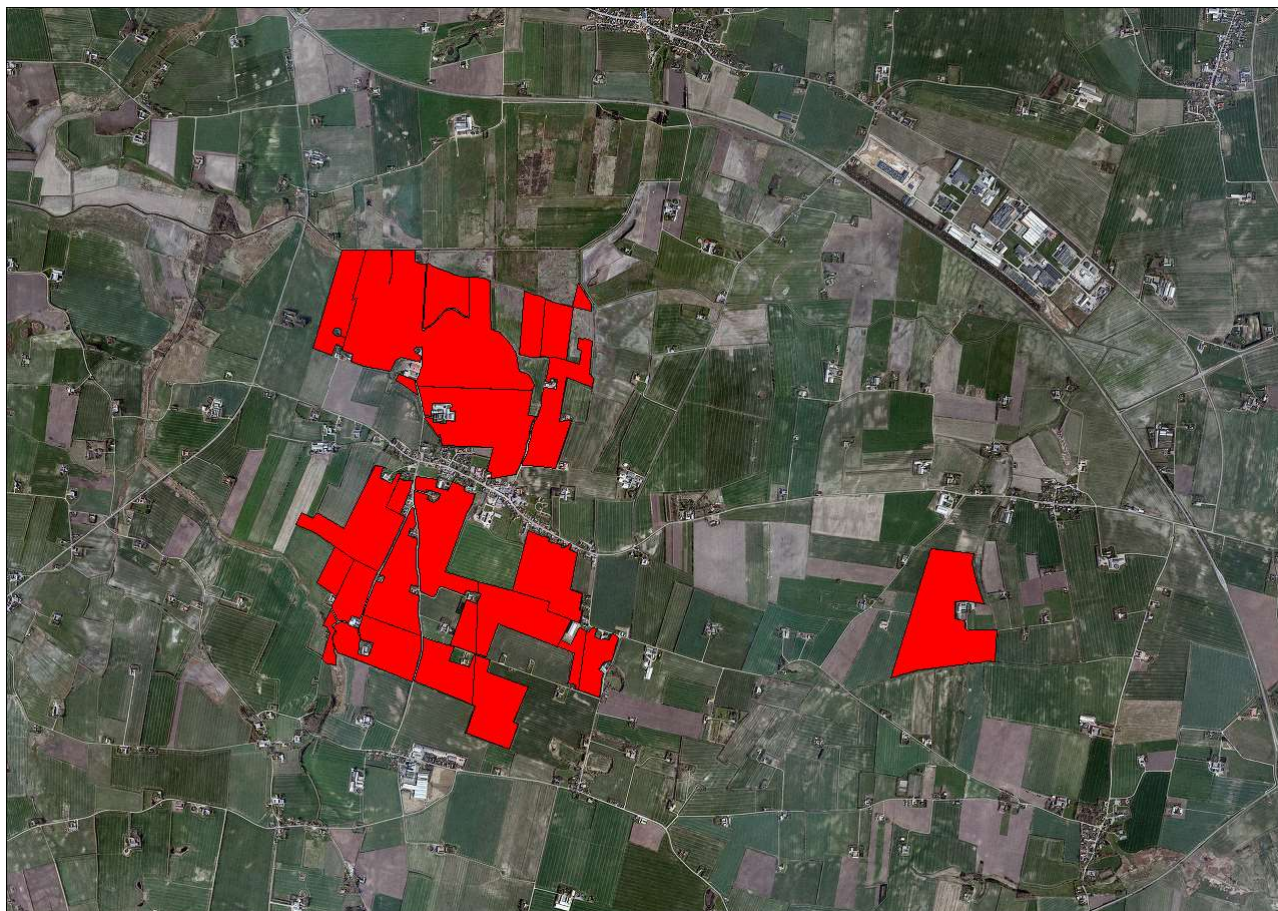

Bilag 3 Transportveje

Bilag 4 Arealer

Bilag 5 Kapacitetserklæring

DLBR Mark

I/S Frøslevgaard

Kapacitetsopgørelse for husdyrgødning

Planperiode 2007/2008

Side: 1

Opgørelse af tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning

Opgørelse for:

I/S Frøslevgaard
 v/Kurt og Jørgen Agerholm
 Elsøvej 260
 Frølev
 7900 Nykøbing Mors

SE NR: 17119702

Beregningen er vist for planperioden 2007/2008

Som grundlag for opgørelsen henvises til vedlagte oversigter for:

Driftstype og husdyrgødning
 Lagerregnskab for lageret: Gylle

Lager	Nuværende kapacitet	Projekteret kapacitet	I alt kapacitet	Tilstrækkelig kapacitet		Ekstra kapacitet
				m3	mdr	
Gylle	m3 3.157	m3 5.000	m3 8.157	m3 6.448	mdr 9	m3 1.709

Beregningen af tilstrækkelig kapacitet overholder reglerne om udbringning af husdyrgødning i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. og i Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 676 af 16. juli 2003 om anvendelse af gødning og om plantedække.

Den tilstrækkelige kapacitet i kubikmeter opgøres som planperiodens største beholdning i lageret plus en stødpudemængde. Data fremgår af vedlagte lagerregnskab for lageret.

Ejer erklærer med sin underskrift, at ovenstående oplysninger er korrekte:

Den ___ / ___ - ____

Ejer/Bruger

Beregningerne er udført efter gældende normer og ejers oplysninger:

NordVest Agro

Den ___ / ___ - ____

Børge Andersen
 Konsulent

Børge Andersen
 Plantevisekonsulent
 bag@nordvestagro.dk
 Ringvej 63 7900 Nykøbing Mors
 T: 3691 2015 www.nordvestagro.dk

Bemærkninger:

Bilag 6 Beregnet merdeposition i udvalgte naturpunkter

Natur-område nr. (lokalitets-nummer)	§3 Naturtype	Øvrig udpegning /oplysninger	Tålegrænse	Afstand fra anlæg	Udbringningsareal (+) ansøgers areal grænser op til (-) ingen (!) ansøger bringer gylle ud på arealet	Beregnet mer-belastning kgN/ha/år
1 (328)	Sø			110 m		1,3
2 (329)	Sø			150 m		1,3
3 (5105)	Fersk eng		15-25	780 m		<0,1
4 (5160)	Fersk eng		15-25	720		<0,1
5 (40)	Mose		15-25	640		0,1
6 (5306)	Strandoverdrev			5.000 m		0

Skemaet giver en vurdering af naturområder mht. ammoniakbelastning i forhold til en baggrundsbelastning på 15 kg N/ha/år (Danmarks Miljøundersøgelser, 2007: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner; <http://www.dmu.dk/luft/luftforurenings-modeller/deposition>) og harmoniserede tålegrænser for naturtyper (MIM 15. dec. 2005).

Bilag 7 Natura 2000 område nr. 42: Mågerodde og Karby Odde.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper

1150 *Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand (1) -

1330 Strandenge

3260 Vandløb med vandplanter 3 stationer 3

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås

Klyde

Hjejle

Havterne

Dværgterne

Områdebeskrivelse

Området udgøres af 1/3 marine områder, der består af kystnære arealer ud for den vestlige del af Mors. Den øvrige del af området består mest af relativt store arealer med strandenge, der er beliggende nedenfor den gamle kystskrænt ved Limfjorden. Området er en værdifuld fuglelokalitet for flere yngle- og trækfugle.

Vigtigste naturværdier

I området findes der flere naturtyper, som i kraft af deres relativt store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer der relativt store arealer af større lavvandede bugter og vige, samt af strandenge. Af andre vigtige naturtyper må især nævnes kystlaguner og strandsøer, der er beliggende indenfor strandengene, samt strandoverdrev og mindre arealer med riggær og væld.

Som fuglelokalitet er området især værdifuldt for ynglefuglene Klyde, Havterne, Dværgterne og Brushane, samt for trækfuglene Lysbuget Knortegås og Hjejle. Odder færdes her også.

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper. På hver lokalitet er tilstanden beregnet ud fra en række registreringer i felten af de økologiske forhold (struktur) og artssammensætning. Denne tilstand er truet af de nedenfor nævnte trusler.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod de kvælstoffølsomme naturtyper. Det gælder særligt for riggærene, hvorimod strandengene er vurderet som værende mindre kvælstoffølsomme. Tålegrænsen vurderes at være overskredet for riggærene. De marine naturtyper er fortsat truet af tilførsel af kvælstof og fosfor fra land.

Tilgroning med træer og buske udgør indtil videre ingen trussel, idet at der fortsat sker afgræsning på en stor del af strandengene, dog er flere strandenge ved f.eks. Karby under kraftig tilgroning med Tagrør. Vegetationen er dog generelt så høj at tilgroning vurderes at udgøre en trussel mod strandengenes græsdominerede naturtype på lang sigt.

Skabelonen skal udvides med resume for de andre natura 2000 områder, når disse laves ifm. sagsbehandlingen fremover.

Arter/naturtyper med ugunstig bevaringsstatus:

Naturtype/art	Trusler
1150 Kystlaguner og strandsøer	Ej tilstandvurderet
1160 Større lavvandede bugter og vige	Udvaskning af næringsstoffer
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde	Ej kortlagt
1310 Vegetation af kveller eller andre strandplanter på mudder og sand. (Enårig strandengsvegetation)	Ej kortlagt
1330 Strandenge	Direkte og indirekte gødskning, tilgroning
3260 Vandløb med vandplanter	Vandløbsvedligeholdelse, dårlige fysiske forhold
6210 Overdrev på mere eller mindre kalkholdig bund	Kvælstofdeposition, (fragmentering jfr. indsatsprogram)
7230 Rigkær	Kvælstofdep., Fragmentering, tilgroning

Fugle	Trusler
Klyde, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Havterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation, hydrologi, manglende afgræsning
Dværgterne, ynglefugl	Forstyrrelse, prædation
Lysbuget knortegås, trækfugl	Udvaskning af næringsstoffer ift. ålegræs, tilgroning af strandenge

Arter/naturtyper med gunstig bevaringsstatus:

Odder & hjejle

Bilag 8. Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

- 1103 Stavsild
- 1166 Stor vandsalamander
- 1355 Odder
- 1365 Spættet sæl
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 *Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld
- 7230 Riggær

Fugle

- Lysbuget Knortegås
- Hvinand
- Tp. Skallesluger
- Klyde
- Hjejle
- Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store

nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere aflagrede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.